NEWS

Bataviasalat uten datasalat. Fersk, sprø, lokal

Urban matproduksjon i 2026 og programvaren som trengs mellom maskin og menneske

18. juni 2026, Tobias Engl

Halv sju om morgenen, vest i München. En varebil ruller ut av en anonym hall, om bord to hundre hoder babyleaf, førti kasser basilikum og wasabiruccola; høstet for halvannen time siden, på vei til Michelin-kjøkken, Edeka-butikker og et premium-cateringfirma. Ved varemottaket skanner en 22-tommers skjerm QR-koden, sammenligner mengdene med bestillingen og dokumenterer mottakstemperaturen. Femten sekunder i stedet for fem minutter med papirarbeid. Det som for ti år siden lød som science fiction, er virkelighet i 2026. Ifølge Fortune Business Insights har det globale markedet for vertikalt landbruk vokst til 8,52 milliarder amerikanske dollar i 2025; for Europa venter Market Data Forecast et sprang fra 2,82 til rundt 14 milliarder innen 2033.

Den første generasjonen store urbane anlegg har etterlatt en klar lærdom. Det er ikke teknikken som avgjør lønnsomheten, men driftskostnadene – personale, strøm, avskrivninger. Den som planlegger i dag, bygger derfor fra starten på gjennomgående programvareintegrasjon. Uten den er et urbant anlegg i Tyskland knapt mulig å drive med overskudd. De maskinvarenære lagene er for lengst besatt. Priva for klimastyring, TTA-Visser for såroboter, Royal Brinkman for hydroponikk, Universal Robots for samarbeidende roboter, Cognex for bildegjenkjenning, Choco for B2B-bestilling. Spørsmålet for tyske programvareleverandører blir dermed: Hvor ligger differensieringspunktet?

Det ligger der alle tar det for gitt, men ingen utvikler det systematisk. I grensesnittet mellom det høyteknologiske anlegget og menneskene som jobber med det eller spiser produktene. Nettopp dette feltet er så langt nesten ubesatt. I hallen som kontrollromskjerm som visualiserer live klimadata fra alle dyrkingssoner; ved foredlingsplassen som digital HACCP-instruks med automatisk samsvarsdokumentasjon; ved lasteporten som logistikkcockpit med dagens rute og kjølekjedelogg; ved varemottaket som terminal som skanner QR-koder og overfører posteringer til kassesystemet … den skjermen denne teksten begynte med.

Den mest synlige opptredenen får dette laget likevel der sluttkunden ser produktet. Ved restaurantbordet, i ferskvaredisken, i gårdsbutikken, ved hotellbaren. Høstedato, bilde av master grower, CO_2-regnskap sammenlignet med importvarer. Dagsaktuelt innhold, generert fra anleggets sensordata i sanntid. Og kravene til bærekraft og opprinnelse strammes til. Etter Omnibus-forenklingen i 2025 omfatter CSRD fortsatt de store handels- og konsernkundene; slik blir det som en gang var et markedsføringselement, en nødvendighet som må dokumenteres.

Økologisk forsvinner transportkilometer, vannforbruket synker med opptil 95 prosent, og gjødsel sirkulerer i et kretsløp. Mot 2030 tegner det seg en tydelig arbeidsdeling. Basismat forblir jordbrukets oppgave, mens ferskvarer med høy margin og kort holdbarhet flytter inn i byens kontrollerte miljø. For programvarebransjen er muligheten uvanlig klar: Laget mellom maskin og menneske står åpent. Den som i 2026 bygger det vertikale veikartet for dette, kan bli europeisk ledende de neste fem årene. Når salaten vokser rett ved siden av, er det ikke på grunn av hype, men fordi teknologi, markedsforhold og forretningsmessig disiplin har gjort noe mulig – og fordi programvare skaper merverdi nettopp der anlegget snakker med mennesket.

KILDER Markedsdata: Fortune Business Insights (2025), Market Data Forecast (Europa-prognose til 2033) · CSRD (direktiv 2022/2464) etter Omnibus I-forenklingen 2025/2026 · Bransje- og leverandøropplysninger: ScreenWays interne undersøkelse.